

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrske dežele za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiritopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Národná Tiskarna“ telefon št. 85.

Prve težave.

V soboto je imel ministrski svet sejo, po kateri sta ministrski predsednik Körber in finančni minister Böhm-Bawerk odpotovala v Budimpešto. Brez dvoma je šel Körber poročati cesarju o parlamentarnem položaju v obče, zlasti pa z ozirom na češko obstrukcijo, na reformo dunajskega občnega volilnega reda in na premogarski štrajk.

Vlada je glede češke obstrukcije še vedno polna najlepših nadej. V vladnih krogih se sodi, da je češka obstrukcija le bolj navidezna, da pa se je ni bati. Vlada je mnenja, da je to uspeh spravnih pogajanj, in hoče vsled tega ta teden nadaljevati s pravnimi konferencami.

Veliko nevarnejši je boj radi reforme dunajskega občinskega volilnega reda. V tem boju stoje na jedni strani krščanski socialisti in vlada, na drugi pa nemški liberalci in socialni demokratje. Dolenjeavstrijski deželni zbor je delal noč in dan, da je spravil to reformo pod streho. Predragičil je prvotni svoj načrt precej v smislu tiste naredbe, ki jo je izdalo Wittkovo ministrstvo tisti dan, ko je bilo že odpuščeno. S to preuredbo volilnega reda je drugi volilni razred, katerega se je Lueger najbolj bal, postal neškodljiv, v tretjem razredu se je cenzus za tiste, ki plačujejo personalno dohodarino, zvišal na 20 kron, vsled česar se na tisoče volilcev potisne v četrti volilni razred, ki se je naredil neškodljiv z določbo, da ima znatno manj mandatov oddati, kakor drugi razredi in da dobi volilno pravico le tisti, ki že tri leta nepretrgoma na Dunaju živijo. Vzlic temu, da se hoče s to reformo dati dunajski občini, kakor je rekel „Fremdenblatt“ mesto zastopstva interesov ekskluzivno strankarsko zastopstvo, je namestnik v soboto obljubil, da dobi ta zakon sankcijo. Socialni demokratje so radi tega napovedali vladi najbrezobzirnejši boj in bodo našli pri liberalcih že podporo, če nič drugega.

Poleg te volilne reforme pa dela vladi še posebne skrbi premogarski štrajk. Poljedeljski minister Giovanelli se je v zadnji seji poslanske zbornice glede osemurnega delavnika postavil popolnoma na stališče Rotschilda in Guttmanna. Iz njegovega govora se je spoznalo, da vlada neče uvesti osemurnega delavnika, kar je jedino resnične zastopnike delavcev, socialne demokratje, tako razdražilo, da so seji siloma konec naredili.

O tem ni dvoma, da začno socialni demokratje in dunajski liberalni poslanci proti vladi najbrezobzirnejši boj, ki utegne vladi še bolj nevaren postati kakor češka obstrukcija. V obče se priznava, da je postal položaj za vlado veliko neugodnejši, kakor je še bil pred dobrim tednom, in priznava se, da se nad vlado maščuje napaka, katero je storila s tem, da je prezagodaj sklicala državni zbor.

V poslaniških krogih se je celo čula sodba, da ugonobi ta napaka parlament in vlado Körberjevo, da „Radikalni Listy“ vedo celo povedati, da se v višjih uradnih krogih že imenuje baron Gautsch kot Körberjev naslednik!

Včeraj je Körber poročal cesarju o položaju v parlamentu. Če mu je povedal resnico, je moral reči, da je prišel v tisko, da grozi vsi njegovi akciji prav od tiste strani največja nevarnost, od katere jo je najmanj pričakoval.

Kutnogorske epistole.

(Po Havličku priredil za misleče Slovence J. F.)

VII.

(Dalje.)

Razun tega imajo vsi, ki kaj dadó, enako odpuščanje vseh kaznij in grehov. Potemtakem torej zahteva bula plačilo za odpuščanje grehov proti besedam Kristovim, zastonj ste dobili, zastonj dajajte. Tudi se v buli niti ne omenja, naj bi se ljudje odpovedali grehu in živeli krščansko; tako mora človek misliti, da ni dovolj za odpuščanje grehov, če se

jih spozna in potem obžaluje. S svojo bulo razveljavlja papež tudi vse druge odpustke, med temi i one svojega prednika papeža Aleksandra V. Ti odpustki so bili podeljeni na pet let, katera pa takrat se niso bile potekle; tako so jedni odpustki druge ovirali v „učinkih“. Buli obeh papežev pa sta končevali s stavkom, da ni nobenemu človeku dovoljeno, zoperstavljati se papeževi buli ali rušiti njeno vsebino, če noče nakopati nase prokletstva in gnjeva vsegamogočnega Boga in sv. apostolov Petra in Pavla. In vendar je storil to človek, četudi je bil to slučajno papež. Pridemo torej do alternative: ali je bil radi tega papež pogubljen, ali pa ne veljajo one določbe zanj, kateri mora biti potem nekaj več od človeka. Ker pa se ne da verjeti neeno ne drugo, ustvariti si more in tudi mora človek z zdravim razumom svojo sodbo o takih bulah papeževih.

Da, papež vzvišen nad človeka! Koliko bogokletnih vražó tem je raztreseno med našim prostim ljudstvom, n. pr. o nekakem direktnem občevarju papežev z Bogom, o pismih, katere dobivajo papeži z nebes vsaki dan pod vzglavjem itd. (To bi sicer ne škodilo, če bi bilo res, ker direktnega razsvetljenja od kake višje moči bi celo papeži večkrat krvavo potrebovali.) A nikdo se tu ne zgane, da bi se ljudstvo iznebilo teh vražó, še najmanj duhovniki, katerih dolžnost bi to bila v prvi vrsti. Oni molče, saj vedó zakaj! ... Spominjam se pri tem dunajskega nadškofa Grusche, govorečega v svojem nedavno izdanem pastirskem listu pri geslu „Proč od Rima“ o cerkvi katoliški, katera se ne da brez papeža niti misliti, katera je tukaj zavoljo njega. — Kaj pojde menda to celo do onih fantastičnih mej, katere slika glasoviti francoski zvezdovanec Flammarion v svojih fantazijah v knjigi „Konec sveta“, kjer postane Njegova Svetost četrti božja oseba ali pa končno celo Bog sam?

Hus se je dalje upiral proti prešer-

nosti in bahanju mnogih duhovnikov, radi vsakdanjega zavzivanja večnega, živega Boga; protivil se je mišljenju, da imamo papeža ali Marijo devico enako častiti kakor Boga; protivil se je absolutni pokorščini duhovščine napram svojim predstojnikom, tudi če ti kaj slabega zahtevajo; kar se nikakor ne zravna z božjo voljo, katero imamo vendar bolj poslušati, ko vse ljudi celega sveta; pobijal je slednjič i ono krivo vero med ljudstvom, da duhovniki odpuščajo grehe in ne Bog.

Sploh je imelo vse stremljenje Husovo tak značaj, da je hotelo uničiti ono slepo poslušnost hijearhiji, katera je ono zlorabljala v osebne, posvetne namene, uvažuje religijo za nič drugega, nego za svojo molzno kravo. Radi tega je bil tudi Hus tako grozno obsovažen pri celi hijearhiji, in to je bil tudi pravi vzrok njegovega mučeništva.

In ravno radi tega bi moral torej vsaki svobodomiselní — „liberalni“ — nočem reči, ker liberalci je v klerikalnih očeh menda identičen z nevercem — in poštení človek še toliko bolj častiti Husa kot borilca za svobodo mišljenja in ljudsko prosveto. (Dalje prih.)

V Ljubljani, 26. februarja

Odkritosrčne besede.

Češki poslanec Doležal je govoril o postopanju vojnega ministra v zadevi češkega in sploh slovanskega oglaševanja rekrutov na kontrolnih shodih in o grožnji cesarja, ki je dejal dr. Stranskemu, da je v tej zadevi neizprosni, in da bode, če treba, proglasil celo naglo sodbo. Poslanec Doležal je dejal med drugim dobesečno: „Vsa moč, katero daje vzvišenost prestola, se izgubi, ako se sam knez, zapeljan po nasprotstvih strankarskega duha, potegne v frakcijo proti drugi. Dokler stoji na prestolu, zahteva njega ugled spoštovanje od obeh strani“. (Predsednik: Prosim, da krone ne vlačite v debato! Tega ne morem dopustiti.) To je citat! To mi morate dovoliti,

LISTEK.

Naše gledališče in „Slovenec“.

Z Dunaja, 23. februarja 1900.

Slovensko dramatično društvo je slavilo svojo 1000. predstavo. Ako se upošteva trnjeva pot, katero je hodila naša dramatična umetnost od svojega nastopa skoro do najnovejšega časa, ako se upoštevajo velikanske težkoče in ovire, katere je moralo društvo premagati, ako se upošteva skromni početek in sedanja višina predstav in repertoarja, potem postane ta proslava za nas velepomembna, potem navdaja do sedanjí uspeh vsakega Slovenca z upravičenim ponosom in lepimi upi. Proslava tisoče predstave je pri teh razmerah res pravi narodni praznik, res proslava uspešnega boja za domačo kulturo.

Pričakovali smo torej, da vsaj z ozirom na ta jubilej zavlada v našem narodu splošno veselje, katerega ne bo kalila nobena rekriminacija. A varali smo se.

„Slovenec“ je čutil potrebo, da tudi to priliko izrabi v dokaz svoje ljubezni do gledališča in svojega velikega „kritičnega“ talenta in zato je donesel listek, o katerem smo uverjeni, da ne bo imel drugega uspeha,

nego da bo služil našim nasprotnikom v dobrodošlo priliko za zabavljanje našemu gledališču.

Veliki nasprotniki smo tistemu „patriotičnemu“ hvalisanju, ki smatra vse kar je naše kot nedosežno in vzorno — odločni zagovorniki smo svobodne, resne kritike, a to zahtevamo, da bodi kritika umestna in pravična. Ona ne razdiraj, temveč zidaj. — A v koliko dela to „Slovenec“?

Da bi slovenski klerikalci res goreli za našo dramatiko, o tem nas ne bo nikdo prepričal. Tu nas ne premotijo medene besede, saj vemo, kakšna so njihova dejanja. Še nismo pozabili, da je bil njih glavni agitatorični pomoček pri deželnozborskih volitvah — zajec in gledališče! Še pomnimo, kako so pridigovali našemu kmetu, kako se trati in zametava njegov denar, ker gledališče nima zanj nobene koristi. Ko je pogorelo staro gledališče, tedaj so upali, da je konec slovenske dramatike; nikakor niso hoteli, da se ona vnovič obudi in okrepi, da v novi hiši prične novo, boljše življenje. Slovencem naj bi zadoščale žive podobe iz biblične zgodovine, ki so se prirejale vsako leto v Alojznici, ali pa kaka Kržičeva burka v „katoliški družbi“. Še pomnimo, kako so sodili in obsojali vsak dramatični proizvod — šele pred par dnevi je „Dom in Svet“, katerega urejuje jeden najtreznejših in najizobraženejših torej tu di

najtolerantnejših pristašev klerikalne stranke — prinesel o „Sinu“ nenavadno ostro sodbo, češ, da je pohujšljiv za mladino!!! Ta ljubezen do gledališča nas torej prav toliko premoti, kakor je navidezno rodoljubni predlog v dež. zboru premotil napredne poslance, da bi glasovali proti podpori nemškega gledališča. Podpora je res sramotno malenkostna za nas, a tega so krivi le klerikalci, ki bi sicer takoj izrabili priliko in v zvezi z Nemci uničili naše gledališče, za katero kažejo ti hinavci toliko ljubezni in skrbi.

„Slovenec“ pripoveduje, kako malo izvirnih iger imamo ter zabavlja dramatičnemu društvu, da je prineslo tako malo teh v tej sezoni. Res imamo malo izvirnih dramatičnih del, a prvi in glavni vzrok temu je bil pač, da nismo do zadnjih let imeli prilike, da bi se uprizarjale. Kdo bo pisal drame zato, da bi trohnele v miznici? Zlasti ko je bilo in je še treba toliko dela na drugih poljih, da ga skoraj ne morejo zmagati naši rodoljubi. Ako bi bili v srečnejših razmerah, bi bila naša dramatika gotovo bolj razvita. — To spričuje veliko število novih izvirnih del zadnjih dveh let. Ako tudi niso vsa dobra, ako tudi mnoga propadejo, kaj zato? Pri Nemcih, Italijanih in Francozih se producira na tisoče dram, in koliko jih uspeva, koliko se jih vzdrži? Celó dramatični prvaki, ki žive v palačah

in nimajo nobenih skrbi, propadajo. Že to, da sploh pišejo naši pisatelji, je napredek, a gotovo se pojavi sčasom mnogotera drama, ki bo imela lep uspeh in trajno vrednost.

Doslej je imela trajen uspeh le narodna igra „Rokovnjači“. Smešno bi bilo, ako bi jo hoteli primerjati Shakespearjevimi dramam ali kateremukoli klasičnemu ali resno modernemu delu. Nato g. Govekar niti misli ni, ker tudi snov ni taka. Ali neopovrgljiv faktum je, da so „Rokovnjači“ boljši, nego večina sličnih nemških ljudskih iger, da so privabili preprosti narod iz vseh krajev že devetkrat v naše gledališče in mu zbudili zanimanje za dramatično umetnost. Zajeta je iz slovenskega naroda, iz izvirnega slovenskega romana naših najboljših dveh pisateljev, — prepletena z izvirnimi napevi našega najboljšega slovenskega komponista, — a vendar je — po „Slovencu“ — žalostno, da so se „Rokovnjači“ uprizorili ob priliki tisočnice v tretji slavnostni predstavi! Ako bi se bila izbrala kaka drama jedinega dramatika, ki je svoje poskuse priobčil v „Dom in Svetu“, tedaj bi jo pač „Slovenec“ proslavljal kot največje umetniško delo in najumestnejšo proslavo! O gospoda, saj se poznamo! — Sicer pa se uprizore letos še nekatera nova izvirna dela. „Slovenec“ naj počaka vsaj do 20. marca in potem šele naj sodi!

da ga prečitam! Posl. Sokol: To so besede Schillerjeve! Schillerjeve besede bodete menda vendar poslušali!) Prosim, g. predsednik, citiram samo tisto, kar je tovariš Stransky v tej zbornici že citiral, ne da bi ga bil ustavil predsednik. Besede je zapisal veliki pesnik Schiller. (Predsednik: Prosim, da krono ne vlačite v debato. Posl. Brzorad: To ni češki pesnik, gosp. predsednik, to je nemški pesnik! Posl. Sokol: Kaj še tega ne veste, da je to nemški pesnik? Poslanec Horica: Vaclav Schiller!) Pesnik pravi dalje: „Ako je knez sam prestopil h kaki stranki, potem vidi zatirana stranka sedež skupne pravičnosti prazen!“ Da, za nas v Avstriji je sedež skupne pravičnosti prazen, za nas ni nobenega zakona, nam se ne izpolni nobena obljuba, mi nimamo nikogar v tej od nas ustanovljeni in z znojem našega dela in s krvjo naših sinov doslej vzdrževani državi, na kogar besede bi se smeli zanašati. Nikogar nimamo, ki bi izpolnil dano nam prisego, da bi nam pomagal, kakor nam je bilo obljubljeno že večkrat pri najslavesnejših prilikah. Navezani smo le nase, in bomo se borili, dokler ne dosežemo, kar nam gre. Nobene grožnje, in najsiprihajajo z najvišjih mest, nas ne vstrašijo, da bi se ne potezali za to, kar nam gre po zgodovinskem pravu in kar nam je zajamčeno po državnih temeljnih zakonih. Borimo se itak le za enakopravnost. Dokler je ne dosežemo v tej državi, ne bo miru. Govornik je potem izjavil, da je vojni minister lagal, ko je trdil, da je armadni jezik zakonito le nemščina. Proti priprostem občanu in kmetu, ki ne zna nemškega, se je postopalo na najbrezobzirnejši način, ker se je oglašal v maternem jeziku. Razobesil se je Gesslerjev klobuk nemškega armadnega jezika, a povsem zvestemu narodu se je grozilo z naglim sodom, ako se ne skloni pred njim. Ali res misli vojni minister, da je storil s tem uslugo državi in dinastiji? Ali nič ne misli na zle dneve, ko bode treba apelirati na zvesti narod češki? Ali bodo tudi v tistih hudih dneh razobesili Gesslerjev klobuk? itd.

Samostanski zidovi.

„Er ist der Hort seiner Bürger“. Tako je imenoval dr. pl. Körber avstrijsko državo. To funkcijo pa je prevzela naša država menda šele v najposlednejšem času, kajti doslej je dajala svojim državljanom kaj malo zaščite. Tako je nedavno izginila nekemu meščanu Aratenu v Krakovem hči Mihalina, in Araten je prav dobro vedel, kje je Mihalina: v samostanu Felicijank, ki hočejo napraviti iz židinke kristijanko. Araten se je obrnil za pomoč do države, oziroma do raznih ministrstev, predvsem do poljskega ministra, dr. Piętaka. Dekle je staro šele 14 let, oče jo hoče imeti domov vsaj do njene polnoletnosti. Takrat se naj Mihalina odloči, ali hoče prestopiti v drugo vero. Sedaj pa otroka le nune si-

Istina je, da nimamo dovolj domačih igralnih močij, ki bi zadoščale vsem, strogim zahtevam. Kdo je pa temu kriv? Mar naši igralci in igralke, ki z občasno vredno požrtvovalnostjo delujejo za stvar, zadovoljujoči se s nizko plačo; oni, ki so prisiljeni, da si služijo kruh z drugim stanovskim delom in posvečujejo picle svoje proste ure dramatiki? Gospoda, dajte, zberite zaklad, iz katerega se bodo primerno plačevali, iz katerega se bodo vzdrževali, da pojdejo na proučevanje v druga mesta, iz katerega se jim podajo pomočki, da opuste skrb in delo za vsakdanji kruh in se posveče povsem le umetnosti! — Pomagajte, da se vrnejo Borštnik, Bučar, Nigrinova, Naval, Vrbunčeva i. dr.! — A tega od vas, širokousta gospoda, pričakujemo zastoj. Zbirate za svoje namene, izvajate kmetu zadnji krajcar za škofove zavode, skrbite za svoje strankarske namene, a za dramatiko in gledališče ne daste niti solda. Niti moralno ga ne podpirate, nego mu delate škodo vedno in povsod. Kar se je doseglo, doseglo se je brez vas in deloma proti vam, doseglo in storilo le od naprednjakov.

„Slovenec“ je v zadnjem času opeto vnapred napadel Čehe, ki so pri našem gledališču, češ da so „tujci“ in da bo šele brez njih naše gledališče res — naše. Nam se zdi tak napad v slovenskem listu, ki večkrat deklamira o slovanski vzajemnosti, ne le brez takten, nego je tudi izraz grde

lijo, da prestopi h katoličanstvu. Toda oče, ki ima vendar vso pravico do svojih otrok, je dobil na svoje prošnje baje odgovor: „dass an den Mauern des Klosters die weltliche Macht ein Ende habe.“ Ob zidovih samostana se torej neha državna oblast! Zares, tega še nismo vedeli, da so samostani nekake trdnjave cerkvene države, kateri nimata država in nje vlada ničesar veleovati! Za samostane se nehajo — káli? — posvetni zakoni. Samostani smejo očetom odvajati otroke kakor so jih odvajali včasih cigani ali roparji, in niti ministrstva nimajo v naši državi te moči, da bi rešila ukradenega otroka ter ga dala nazaj obupanemu očetu! Minula sta že dva meseca, odkar išče trgovec Araten svojo hčerko jedinko, a država mu ne more pomoči do očetovskih pravic. Araten je sicer žid, a prav tak oče, kakoršni so katoličani. Židinja Mihalina hočejo nune pridobiti siloma za katoličanstvo, a prav tako se more zgoditi, da odvedejo židje katoličansko dekle, da jo siloma pridobe za židovstvo. Država pa tega ne more trpeti, in vladna dolžnost je, da užene v kozji rog predrznost fanatičnih nun. Sramota je za našo državo, da je Araten prisiljen s privatnimi detektivi iskati hčer, katero so mu nune skrile, in da je moral razpisati nagrado 1000 kron za onega, kdor mu Mihalino najde in domov pripelje. Zares, lepa „zaščitnica“ je naša država, kjer morejo samostani ropati otroke, ne da bi jih mogla vlada zato poklicati na račun. V zadnji seji poljskega kluba je v tej zadevi interpeliral poslanec dr. Byk ministra Piętaka v tej zadevi ter iznenadil svet z vestjo, da imajo Krakovske Felicijanke sploh navado pridržavati nezrele deklice v samostanu. V imenovanem samostanu je okoli 60 takih deklic, katere so znane redovnice z raznimi sredstvi pridržale in jih celo nahujskale proti roditeljem. Pripeti se, da stariši leto in dan ne izvedo, kje je njih hčer, a niti potem ne morejo do nje. Piętak je odgovoril na interpelacijo, da se vršé preiskave v tej zadevi, in da je to stvar resortnega — notranjega — ministrstva. Sicer pa da tistih besed o samostanskih zidovih ni govoril. Ta odgovor je veleznačilen. Potom dolgočasnega in počasnega birokratizma se naj reši zadeva, ki je jasen in očiten škandal za našo državo, dolgotrajnih preiskav je šele treba, da se reši 14letno dekletce iz krempljev Felicijank! Da, moderni smo v Avstriji! Odgovor Piętaka samo dokazuje, da sega posvetna oblast res le do samostanskih zidov, pred katerimi pa se ustavi!

Vojna v Južni Afriki.

Od četrtka nadalje ni nobenih zanesljivih in nedvomljivih poročil o usodi zajetega Cronjea in njegove armade. Pač so prinesli nekateri listi iz Bruslja odposlano brzojavko, da je Schalk-Bugher došel stako veliko četo Cronjeu na pomoč, da ga je oprostil ter da se je burska armada pretolkla skozi Robertsovo armado, toda ta vest do tega trenutka ni

nehvaležnosti. Vsi Čehi, bodisi igralci, bodisi pevci, so bili našemu gledališču le na čast. Brez njih v sedanjih razmerah ne opravimo ničesar. Res je, da imamo dovolj slovenskih igralcev in pevcev v tujini, a ti se za plače, kakoršne imajo pri nas Čehi, ne vrnejo v domovino. To ve vsakdo! Sicer pa so Čehi tudi pri nemških gledališčih in imajo jih celo na dunajskih dvornih gledališčih, prav kakor so slovenski umetniki na nemških, na hrvatskih in srbskih odrih. Igralec je v pravem pomenu besede mednarodni; taki so gledališki umetniki vseh narodov, tako je bilo in bo. Sicer pa so naši Čehi v Ljubljani že tako vdomačeni, da se čutijo s Slovenci en narod. Zato pa je naravnost škandal, da jih žali „Slovenec“ s takimi neumestnimi priimki, ki jim morajo veselje do dela kaliti ter nam jih v resnici odtujiti!

Mislili smo, da mine proslava 1000. predstave brez disharmonije. Mnogokrat se je v „Slovenskem Narodu“ in drugod že ugovarjalo kaki naredbi in stavil kak nasvet raznim faktorjem, ki se ni ujemal z njimi. Svobodna misel in odkritosrčna kritika tudi nadalje ne bo molčala. A da bi izrabljali slovesno priliko v to, da jednako zloglasni tici onesnažimo lastno gnezdo v veselje svojim političnim nasprotnikom, to prepustimo klerikalni gospodi, kateri pa moramo vendar proti takemu početju ugovarjati v interesu slovenskega gledališča!

Dr. J. J.

potrjena. „Times“ poroča, da se Buri z Angleži sploh nočejo pogajati, da dobivajo vsak dan nove čete, in da Angležem sporočajo ogleduhi, da se pripravljajo Buri na naskok Angležev. To poročilo, ako je resnično, pač dokazuje, da Cronje ni do cela obkoljen ter da ni popolnoma odrezan. A tudi iz Bruslja brzojavljajo, da je dobil Cronje izdatno pomoč. Buri imajo vsaj 100.000 vojakov, tako da tudi kapitulacija Cronjea ne bi napravila konca moči Burov. Sicer pa hite na pomoč razne kolone Burov ob Modder riverju. Kolona generala de Weta, ki je prišla menda iz Bloemfonteina, se je že zgrabila z oddelkom Robertsove vojske med Petrusburgom in Paardebergom. Druga kolona pod Delarajem prihaja od Kofffonteina ob Rietriverju ter maršira naravnost proti angleškim zvezam ob Modder riverju. A tudi čete Burov, katere je razgнал general French pred Kimberleyom so se zopet zbrale ter so se zopet približale temu mestu. Streljale so že na angleški tabor pri Kimberleyu. Končno prihaja tudi od severa 2000 Burov, ki so menda prvi oddelek večje vojske, prihajajoče od Ladysmitha. Položaj generala Cronjea toraj nikakor ni obupen, ako ima dovolj streljiva in živil. Angleško topničarstvo ne more doseči posebnih uspehov in niti granate z lyditom ne opravijo dosti. Dokaz temu, da v terek, ko je bil bombardement najhujši, in ko so grmeli skoraj vsi angleški topovi, niso izgubili Buri več kakor 14 mrtvih ali ranjenih. Splošno se sodi, da se Gronje reši, ako je dobil pravočasno in dovolj pomoči. Tudi ob Tugeli niso dosegli Angleži nobenega uspeha. Buller se je moral umakniti nazaj črez reko v svoj tabor, kajti Buri so streljali z Groblerskloofa tako grozovito, da so morali Angleži bežati. Izgubili so tudi 18 večinoma višjih oficirjev. Med ranjenci je tudi general Wynne, ki je stopil na mesto Woodgateja, na Spionskopu ubitega generala. Ladysmith še ni svoboden, in Buri ga drže še vedno kakor so pred tedni. Bullerju se je s tem ponesrečil že peti poskus. Preko Tugele pač ne bode mogel, ako se sreča Burom docela ne odpove! V Kaplan-diji so imeli Buri pri Kolesbergu in Arnudelu dve mali bitki, a so obakrat zmagali. Burom se toraj ne godi tako slabo, da bi bilo že obupovati nad njihovo usodo. Podvsod so zmagoviti in ako se posreči uiti Cronjeu, so dosegli sijajen uspeh.

Dopisi.

Z Dolenjskega, 23. februarja. Ukrep ces. kr. kmetijske družbe, da se spremené družba in podružnice v registrovane zadrage, je gospodom konsumnikom zmešal glave. Kakor predpustne šeme vrtoglavlivo ti klerikalni mračnjaki; kajti ta ukrep c. kr. kmetijske družbe jim je, kakor oster nož prebodel njih hinavsko srce, da jim je iz prsi padlo v pete, polila jih je kurja polt in slepim kuram jednako stikajo za odpomoč proti temu ukrepu.

Tem gospodom z nikdar sitim žepom ne gre v glavo, kako je mogoče, da liberalna kmetijska družba ukrene pomagati kmetu na podlagi liberalnih načel, po naukih Kristove vere, brez njih dovoljenja. Prave katoliške zadrage so vendar one, katere oni ustanavljajo, v katerih se toči špiritanka in klerikalni „dudan“, ali tirolski petijot, saj le one zadrage, ki kmetu zmešajo glavo in ga nekoliko dni vsled hudega mačka položijo na posteljo so od škofa Bonaventure in njega svetovalcev potrjene in kot katoliške priznane. Židovsko blago je sveto, in tudi to je c. kr. kmetijska družba iz svojih podružnic izključila.

Ukrep c. kr. kmetijske družbe je vse hvale vreden in prav je, da se v zadrugah ne bode prodajalo židovsko blago in opojne pijače. Za prodajo židovskega blaga in opojnih pijač so le duhovni konsumniki in njih svedci — in lepe Petrove Uršike.

S tem ukrepom zadobe duhovniški svederci hud udarec. Slavna c. kr. kmetijska družba pa naj ob enem udari tudi klerikalno Vencajzovo vinskó zadrugo. Kot vinorejec bi svetoval c. kr. kmetijski družbi naj deluje in skrbi, da se zakon, v katerem se prepoveduje petijot in delano vino (pri nas mu pravi ljudstvo „dudan“) tudi izvršuje. Slavna kmetijska družba in podružnice naj posredujejo med gosti in vinorejci, da zamorejo zadnji svoje vino po njega vrednosti tudi lahko prodati.

Slovensko narodno napredno učiteljsko, ki imaš pošteno in požrtvovalno srce za kmeta, pomagaj mu tudi ti do blagostanja. Gotovo si pridobiš več zaslug, kot mračnjaški Jaklič, ki priporočajo tirolski petijot in židovsko blago. Le pristno naše zemlje vino — oživljaj narodno napredni duh; — tirolski petijot in „dudan“ — mračni naj svedercev — napuh! Vinorejec.

Iz Lukovice, 25. februarja. V Domžalah je vse mrtvo. Preje so imeli bralno društvo, a to je kmalo zamrlo. Imeli so tudi pevsko društvo. Tudi to so kmalo po porodu pokopali. Vsakemu Slovincu je gotovo znano, da biva v Domžalah in njih okolici več Tirolcev. Mej temi, preje tako mirnimi ljudmi so začeli zadnji čas nekateri prav nespodobno rogoviliti. Vsako leto prirajejo v gostilni pri Wencelnov par veselice. Na zadnjo veselico dne 24. t. m. je bilo povabljenih več Slovencev. Slovenci so se vedno udeleževali teh veselice, saj program ni nikdar obsežal nič Slovence žaljivega. V soboto imeli so poleg dosedaj navadnega programa tudi igro. Peli so se pri tej igri razni kupleti, in slednjič je proizvajal Wencelnov sin komičen prizor. Kot profesor zemljepisja našemljjeni purš je držal v roki karto Evrope in razkladal gledalcem svojo modrost. Čekal je nekaj zanimljivega o Rusih in Čehih: — Pravijo da je Domžalcem kri vrela po žilah, a premagovali so se, da ni prišlo do konfliktov. Ko je bilo koncu temu prizoru zapustili smo vsi Slovenci lokal. Vprašamo Vas le, zakaj nas vabite, ako imate na vspeh take točke? Za bodoče pa naj si domžalski Slovenci zapamté, da se ne bodo več udeleževali veselice, pri katerih se žali slovanski narodni čut, in osnujejo naj si kako svojo narodno društvo, kjer bodo svoji med svojimi lahko se navduševali za narodno stvar, katero povzdigniti v Domžalah je že skrajni čas.

Bivši Domžalec.

Iz Kamnika, 24. februarja. (Koncert pevskega društva „Lira“). V nedeljo, 18. t. m. se je nudilo Kamničanom izredno mnogo muzikaličnega užitka. Vzemimo s slavnim, obče znanim „Kamniškim salonskim orkestrom“, priredilo je pevsko društvo „Lira“ v prostorih kamniške čitalnične dvorane svoj predpustni koncert. Ta koncert je bil pač najsijajnejši dokaz, kako visoko se je povzpela v poslednji dobi muzika v Kamniku. Pevci in godci so kar tekmovali med seboj. Vsak posameznik se je trudil, da povzdigne proizvajanje do vrhunca, in ni čuda tedaj, da je bil i obči utis nad vse nepričakovan. — Prva pevska točka „Večer na Savi“ s spremljevanjem orkestra, izvajala se je tako eksaktno in muzikalično dovršeno, da smo bili poslušalci nad vse vzradoščeni. Prav tako dovršen je bil tudi kvartet „V tihi noči“. Peli so to pesem tako precizno in s tako primernim povdarkom, da smo kar strmeli, strmeli tembolj, ko so peli sami domači kamniški pevci, kar sicer prej ni bilo vedno v navadi. Ko so nam pa zadeloni na uho smeli akordi Ferdo Juvančevega „Pastirja“, gibajoči se v lahmem, dokaj hitrem tempo, priklopelo nam je iznenadenje do vrhunca. To je bil v istini pravi glasbeni užitek. Pevci in orkester spremljajoč i to pesem, dosegli so največji uspeh tako, da nam bo ostala trajno v spominu. Vsa pohvala gre tudi g. solistom, ki so pripomogli, da se je dvignila ta pesem do najvišje popolnosti.

Da je „salonski orkester“ kot vedno i ob tej priliki pokazal svojo mojstrsko dovršenost, je umevno. Gospod dirigent pa si je ta večer pridobil zopet novih simpatij mej poslušalci, kar se je najbolj pokazalo ob konci koncerta, pri zadnji točki „Vožnja na sanah v Petrogradu“. Vse vprek je po dvorani s srčnim navdušenjem klicalo: „Živel naš vrli dirigent!“, a ploskanja ni bilo konca.

Na vsem uspehu pa se nam je najbolj zahvaliti g. pevovodji Steletu, ki je z neumorno požrtvovalnostjo dosegel to, česar si je želel najbolj — zbor, na kojega je lahko ponosen — zbor, ki mu vrača preobilni trud z unemo in ljubeznijo do vsišenega petja.

J.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 26. februarja.

— **Osebnosti.** Sodni praktikantje gospodje Ferdinand Meditz v Ljubljani in Fran Šuklje ter dr. Milan Geršak v Novem mestu so imenovani za avskultante.

— **Nepoštena polemika.** „Edinost“ je v svoji slepi strasti začela delovati že z navadnim obrekovanjem. V št. 42. z dne 21. t. m. je svojo polemiko proti nam zaključila z naslednjim sumničjem: „Ako bi bili mi hudomušni, bi lahko pravili tudi, kako so nam tožili poslanci, kako jih je neki kranjski list s svojimi poročili z Dunaja že večkrat spravil v največje zadrege, kako je o neki priliki — šlo je za „utrakvistični“ gimnazij v Celju — obesil na veliki zvon pogovore, ki so se vršili pod pečatom tajnosti in stroge zaupnosti, kako je res škodoval dobri stvari, in kako je neki naš poslanec moral čuti iz ministrskih ust očitanje, da Slovenci smo otroci, s katerimi ni nič opraviti. Mavimo torej: zdravnik leči najprej — sebe!“ Ko smo to čitali, slutili smo takoj, za kaj se gre, da se hoče tuj greh nam podtakniti, in bi bili lahko krepko odgovorili. A mislili smo, da se je „Edinost“ zmotila, in ker se vsak človek lahko zmoti, smo jo kratko pozvali, naj pove, kdaj smo mi utrakvistični gimnazij v Celju škodovali tako, kakor je „Edinost“ pisala. Zdaj pa se je izkazalo, da smo imeli o njej še veliko predobro mnenje. Z našim mirnim vprašanjem smo jej hoteli dati priliko, da popravi nam storjeno krivico, a „Edinost“ tega ni storila, nego nam odgovorila z novim sumničjem: „Narod“ hoče vedeti, kdaj da je on škodoval glede celjskega gimnazija. Mi mu ne moremo povedati drugzega, nego, kar smo povedali zadnjič: nam je tako zatrdil jeden slovenskih poslancev. Ob neki priliki smo tožili, da nam poslanci pošiljajo veliko premo informacij, a ljudstvo da je sila radovedno. Na to smo dobili nastopni doslovni odgovor: Boga zahvalite, da nimate prilike toliko škodovati naši stvari, kolikor škoduje „Slov. Narod“ s svojimi mnogokrat prenašljenimi poročili, kakor je bilo ob vprašanju slovenskega gimnazija v Celju.“ „Edinost“ namesto da bi bila precizno odgovorila, se je tu skrila za neznanega poslanca, ki je bržčas močno podoben tistemu Italijanu, ki si da vsak dan preloži „Edinost“. Pozivljamo jo, naj nam tega poslanca imenuje, da bomo od njega tirjali dokazov, kdaj smo mi s prenašljenimi poročili glede celjskega vprašanja kaj škodovali. Zahtevamo to z vso odločnostjo, ker vemo natančno, da nismo nikdar obesili na veliki zvon pogovora, ki se je vršil pod pečatom tajnosti in stroge zaupnosti in da nikdar noben minister radi naših poročil ni očitil poslancem, da smo Slovenci politični otroci. Prav to ministrsko očitaje nam kaže, katero stvar je hotela „Edinost“ nam očitati. Bivši naučni minister grof Bylandt se je namreč tako izrazil tedaj, ko je „Slovenec“ obesil na veliki zvon dogovor, ki se je sklenil mej vlado in našimi poslanci pod pečatom tajnosti in stroge zaupnosti glede celovškega učiteljskega. „Slovenec“ je tedaj res škodoval dobri stvari, in sicer tako, da je Knappitsch še danes ravnatelj v Celovcu, da sedi na svojem stolcu trdnje kakor kdaj poprej, in da sedaj nihče ne misli na njegovo odstranitev. Takratni dogovor z vlado je bil definitivni, a da se ni izpolnil, tega je bil kriv „Slovenec“. Mi bi bili takrat lahko to stvar povse natančno obrazložili in dokazali krivdo klerikalnih poslancev, a smo umolknili, ker sta nas poslanec Einspieler in in neki odlični slovenski rodoljub v Celovcu nujno prosila, naj odnehamo, češ, morda se da stvar še popraviti. A popravila se ni in kakor vse kaže se tudi več ne bo. Ta slučaj je „Edinost“ nam podtaknila in sicer z zlobnim namenom, kajti če bi ga ne imela, bi se bila vsled našega poziva, naj se precizno izrazi, vsaj natančno poučila in preklicala, kar je prvotno trdila. „Edinost“ je neimenov. nemu poslancu zlezla pod sukno in nas novič pavšalno sumničila. Tako polemika je nedostojna, je sramotna in je toliko škandaloznejša, ker je „Edinost“ vzlic našemu opozorjenju ponovila svojo podtaknjeno obdolžitev. In tako polemiko ni drugzega odgovora kakor krepak: Fej!

— **Šolski nadzornik za Sp. Štajersko.** Navzlic izjavi naučnega ministra Hartla glede posebnega šolskega nadzornika za Sp. Štajer se nemški nacionalci še vedno ne morejo pomiriti ter demonstrujejo še

vedno proti temu, na kar vlada že več ne misli. Tako je v zadnji seji graškega obč. sveta dr. Neckermann nujno predlagal, naj obč. svet pritrdi znanim sklepom shodka poslancev in spodnještajerskih nemškutar-skih županov, naj prosi poslance, da ne odnehajo, dokler ne dobe trajnih jamstev, da se nikdar ne nastavi slovenski dež. šol. nadzornik za Sp. Štajer in da bo za vedno izključeno vsaka delitev javne uprave, zlasti šolske, pač pa zagotavlja nemški značaj dežele! Proti temu predlogu, v katerem se dobro zrcali nemška ošabnost in brutalnost, se je oglasil jeden sam mož. Socialni demokrat Pongratz je priznal, da mora nadzornik slovenskih šol biti Slovenec, ker Nemec ne more slovenskih šol nadzorovati. V tem ko Nemci na Češkem zahtevajo, naj se razdeli dežela, se Nemci na Štajerskem upirajo razdelitvi, kar je očitno krivično. Govornik je izjavil, da sicer ne želi babilonskih razmer, da pa ne odobrava zatiranja štajerskih Slovencev, nego želi, da bi tudi oni bili deležni svojih pravic. To je bila moška beseda, kakršna v obč. zastopu najbolj nemškega mesta v državi še ni bila izrečena. Kar pa je še posebno značilno, je to, da se je za pravico slovenske tretjine štajerskega prebivalstva oglasil pač nemški socialni demokrat, dočim so se nemški klerikalci, najin-timnejši prijatelji slovenskih poslancev, pravi zapovedniki slovenske državnozbornske delegacije v svojih listih izrekli proti slovenski zahtevi in se v tej stvari postavili na stališče nemških nacionalcev. Res, lepe zaveznike imajo naši poslanci!

— Repertoar slovenskega gledališča.

Jutri ob pol 5. uri popoldne se bo igrala pustna gluma „Vrban Debeluhar“. Na sloveno vlogo igra gosp. Ignacij Borštnik. Predstava je izven abonementa. — V petek, dne 2. marca pa se bo igrala prvič v sezoni izvirna rodbinska drama „Sin“, katero je spisal g. Eng. Gangl.

— **Slovensko gledališče.** V soboto se je poskusil g. Olszewski tudi kot Faust. Ta krasna uloga, ki zahteva dobrega pevca in igralca, mu je prav častno uspela, zato ker je dober pevec in igralec. O njegovi sposobnosti smo govorili že zadnjič. Vse vrline tega simpatičnega tenorja so se pokazale tudi v tej ulogi, v značaju Faustovem docela odgovarjajoči luči. G. Olszewski je bil početkoma jako rezerviran, a do tretjega dejanja se mu je razvila volja, in ta akt — poln poetičke lepote — mu je prinesel posebno, da je zaslužen pohvalo. Naša sodba je, da je g. Olszewski pevec, ki ima okus, dobro šolo, izvrstno igro in kar pri gledališkem umetniku ni postranska reč: jako simpatično zunanost. — Gdč. Carneri je krasno pela ter zelo obilo in v polni meri žela res zasluženega priznanja. In Siebel gospe Polakove je vendar nežna stvar Gospod Pestkowski je bil Mefisto poln življenja, dasi nam je časih bolj uga-v tej ulogi. Prekrasna je bila molitev g. Nollija. Zbor — če izvzamemo drugo dejanje — je ugajal. Zunanji opravi bi pa naj privoščili več pozornosti. Tudi malenkosti motijo. —a—

— **Sokolska maskarada.** Dekoracijska dela v dvorani so končana in kakor smo se sami prepričali, moremo reči, da tako krasno, umetniško še ni bila nikoli Sokolova dvorana dekorirana kakor letos. Natančni popis podali bomo po maskaradi, sedaj le to rečemo, da naj nikdo ne zamudi priti na Sokolsko maskarado, ker že samo dekoracija dvorane je tako velikanska, da ne bo nikomur žal, ako si jo ogleda. Za udobnost obiskovalcev je skrbjeno in bode pogrneno na galeriji in v stranskih prostorih, zgoraj v mali čitalnični dvorani, katero prepusti iz prijaznosti odbor, dalje spodaj v restavraciji na desni in tudi na levi strani. Bufet bode pod galerijo, blizu burskih šotorov. Zglasila se je zopet velika moška skupina, ki nastopi, istotako ni dvomiti, da nas prijetno iznenadijo ljubez-njive naše dame. Vsi torej jutri v Afriko!

— „**Glasbena Matica**“ vabi tem potom čč. društvene člane, da se jutrišnje „Sokolove“ maskarade številno udeležiti plagovolé.

— **Odbor pevskega društva „Slavec“** vabi vse p. n. člene, da se odzovejo vabilu „Sokola“ na jutrišnjo maskarado v čim največjem številu. Ob enem prosi gg. pevce, da se danes snidejo v „Narodnem domu“ k važnemu razgovoru.

— **Včerajšnji zaključni venček** „narodne čitalnice“ obnesel se je vseskozi iz-

vrstno. Plesalo se je do četrte ure zjutraj; v četvorkah smo šteli 50 parov, kar je gotovo lepo število za interno društveno zabavo. Gotovo še večji bi bil obisk, če ne bi stal pred durmi „clou“ sezone, „Sokolova“ maskarada. Prireditel venčka bila je sijajna, da, po splošni sodbi najelegant-neja, kar jih je videla velika dvorana „Narodnega doma“. Stopnjišče in dvorana sta bila z južnim rastlinjem bogato okrašena, po stopnjišču so razlivala vijoličaste žar-nice mehko luč. Z galerije so viseli trije dolgi krasni perzijski čilimi, katere je ra-dovoljno prepustila tverka J. Naglasova. Plesni redi za dame so zelo ugajali po svoji povsem priprostelegantni in moderni opravi. Mična je bila tudi ideja, da so se šopki, kateri so se razdelili pri 2. četvorki med plesalce, razporedili v obliko slike in palete, pritrjene na štafelajo. Tudi zasebno se ni manjkalo cvetja, in marsikateri dami so se žarile oči izza celega gozda vročenih ji šopkov. — Zabavo je posetilo mej dru-gimi tudi lepo število častnikov. S to — v tej sezoni sedmo — plesno veselico zaklju-čila je „narodna čitalnica“ letošnji predpust, in s ponosom se lahko ozira nazaj na njega! Čitalniške zabave so bile tako lepo prire-jene, da se z enakimi prireditvami dolge vrste prošlih let niti primerjati ne dajo. Dobro znamenje za društvo in za njega tajnika, ki se je res požrtvovalno trudil za uspeh čitalničnih prireditev. — Na veselo svidenje jutri v „Afriki!“ Z.

— **Kmetijski družbi kranjski** je poljedelsko ministrstvo dovolilo 3000 kron podpore za prosep mlekarstva in 1000 K za prosep pridelovanja lanu.

— **Umrli** je v Trebnjem nagloma on-dotni nadučitelj g. Alojzij Jerše v starosti 58 let. — V Gradcu je umrl umirovljeni profesor ljubljanskega učiteljskega gosp. Jak. Praedica v starosti 64 let.

— **Poročil** se je g. Fr. Potokar, učitelj v Dragi, z gdč. Felicito Graiser iz Ljubljane. Čestitamo!

— **Dijaški in ljudski kuhinji** je de-želni odbor cesarski svetnik gosp. Ivan Murnik podaril 100 gl., za kar mu odbor izreka najiskrenejšo zahvalo.

— **Posojilnica v Ribnici.** Meseca ja-nuvarija 1900 vložilo je 343 strank 99.264 kron 57 vin., vzdignilo 157 strank 45.189 kron 2 vin., posojila pa se je izplačalo 27 strankam 27.500 kron 44 vin. Promet za mesec januarij znaša 276.392 kron 65 vi-narjev.

— **Ormoškega okraja učiteljsko društvo** zboruje dne 1. marca v Ormoži. Začetek točno ob 1/4 na 10. uro dopoldan v I. razredu ormoške štirirazrednice, kjer bode hospitacija.

— **Požar.** Včeraj zjutraj ob pol dveh je nastal požar pri gospodu Seidlu v Spod-nji Šiški in to v prostoru, kjer se suši meso. Požar je nastal, ker je bilo menda preveč zakurjeno. Zgorelo je vse meso kar se ga je sušilo, samo kosti so še ostale. Škode je tisoč kron.

— **Kdo je dal Ravniku pilo?** Dne 25. t. m. je bil pri ces. kr. deželni sodišču obsojen v šestmesečno ječo bivši trgovski pomočnik Grandesso, kateri je bil Ravniku preskrbel dve pili, s katerimi si je bil na-pravil pot iz ječe. Grandesso se je nahajal z Ravnikom in Šabo v jedni in isti celici. Grandesso se je na Žabjeku porabil za pi-sarja in se je bolj „prosto“ gibal. Pile je dobil menda v mizarski delavnici na Žabjeku. Šoba ni hotel izdati Grandesso, da je dal Ravniku pile, ta pa ga je bil takoj izdal, kakor se govori, ko se mu je obljubil „čik“.

— **Solo-ples.** V Stružnikovi gostilni v Trnovem je bil minolo noč bal. Vse se vrtelo, mlado in staro, in zabava je bila najživahnejša. Vrhunec pa je dosegla za-bava, ko so vstopili v gostilno trije trnov-ski fantje, in s svoto 60 „fickov“ podkupili godce, da so njim zagodli jedno prav okroglo, a da so plesali „solo“. Seveda je to druge Trnovčane razkačilo, da so morali le gle-dati, kake figure so delali plesalci. Ko so fantje še jedenkrat hoteli zaplesati „solo“, so se drugi gostje vpri in začelo se je ru-vanje, dokler niso solo plesalce postavili na sveži zrak, kjer pa se še niso mogli ohla-diti. Rotovski zrak jih je šele pomiril.

— **Kolesar in konj.** Pleskar gospod Josip Makovec in njegova žena sta se pe-ljala včeraj zvečer po sv. Petra cesti proti deželni bolnici domov. Nasproti se je pri-peljal neki kolesar. Konj se je kolesarja vstrašil in je zdirjal naprej. Pred deželno

bolnico se je voz prevrnil in sta Makovec in njegova žena padla z voza in se pri tem precej močno poškodovala. Voz se je popol-noma pokvaril.

— **Poslena vaga.** Dne 25. t. m. so zasačili v Šolskem drevoredu nekega me-sarja, ki prodaja prekajeno meso, da je imel na tehtnici spodaj pritisnjene 7 dkg sala. Vsak kupovalec je bil za toliko ogoljufan.

— **Dvajset fantov**, ki so še podvrženi vojaški dolžnosti, je včeraj odpotovalo na postaji ob državni železnici, da se odpeljejo v Ameriko. Na ljubljanskem kolodvoru si niso upali vstopiti, ker so se bali, da jih policija zasledi in aretuje.

— **Ogenj v gozdu.** V Koslerjevem gozdu je včeraj nekdo zanetil suho travo. Nastal je ogenj, katerega pa so kmalu za-dušili.

— **Za klobukom.** Nekemu fantu je pri postaji Račje ob južni železnici padel klobuk z glave, ko je gledal pri oknu ven. Fant si ni dolgo premišljeval in je takoj skočil za klobukom, katerega je tudi dobil. Mej tem so bili vlak ustavili in so sprevod-niki fanta, ki se pa ni bil pri skoku iz vlaka nič poškodoval, prišli in privedli nazaj na vlak. V Polčanah so ga izročili žandar-meriji.

— **Predrzen žid** se klati že dlje časa po mestu. Suh je kakor poper, pa vendar živi prav dobro. V gostilnah pije in je, ne plača pa nič. V neki gostilni si je celo na-ročil šampanjca, ga spil in jo popihal.

* **Samomor državnega pravdnika.** V Zagrebu se je usmrtil višjega državnega pravdnika namestnik g. Fran Vidmar s tem, da je skočil skozi okno v drugem nadstropju na Gledališki trg. Obležal je mrtev. Vidmar je bil izvrsten uradnik, a nesreče v družini so ga tako užalostile, da je šel v smrt.

* **Novi dunajski krvnik.** Na mesto umrlega dunajskega krvnika Selingerja je te dni imenovan bivši kavarnar Josip Lang, ki je atlet ter velik, izredno močan mož. Pokojnemu Selingerju, katerega bra-tranec je bil, je včasih pomagal pri obe-šanju ljudi. Razen Langa je kompetiralo za krvniško mesto še 14 prosilcev.

* **Heinejev spomenik v Newyorku razbit.** V Nemčiji Heineju niso smeli po-staviti spomenika, zato pa so mu ga po-stavili v Newyorku. Spomenik kaže Rensko vilo na visokem podstavku, v vznožju pa so razne alegorične figure. Na podstavku je relief Heinejeve glave. Neki surovež je dvema figurama odbil glavo in roke. Mesto Newyork bo dalo spomenik popraviti na lastne stroške.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 26. februarja. Vlada pred-loži poslanski zbornici dodatek k bud-getu. Novi krediti so potrebni za do-mobranstvo in orožništvo.

Praga 26. februarja. „Narodni Listy“ poročajo, da se skličejo de-želni zbori na dan 22. marca in da bodo zborovali do srede me-seca maja.

Budimpešta 26. februarja. Vče-raj sta bila zaprisežena Bilinski in grof Zierotin. Koerber je poročal ce-sarju o položaju in je konfiriral s Szellom in Lukacsem, potem pa se odpeljal zopet na Dunaj.

Bruselj 26. februarja. Cronje se drži še vedno, dasi pritiskajo Angleži od vseh strani nanj.

London 26. februarja. Buller poroča, da je v četrtek s celo armado in s trenom zopet prekoračil Tugelo. Buri se sicer bore s pogumom obup-nosti, a se morajo umikati. Tako mo-rajó Angleži vsak korak, ki ga store naprej, težko izvojevati.

London 26. februarja. Maršal Roberts brzojavil je v soboto, da je iz Natala došel oddelek Burov in naskočil angleške prednje straže. Pravi, da je bilo vjetih kacij sto Burov in več ustre-ljenih in ranjenih, dočim so imeli An-gleži 9 mrtvih in 29 ranjenih.

London 26. februarja. Reuter javlja, da je Cronjeov položaj vedno brezupnejši, ker dominirajo angleške po-stojanke ves teren. Burski begunci so baje povedali, da bi se Cronje rad udal, da pa se temu ustavljajo transvaalski Buri.

Darila.

Uredništvu našega lista so poslali:
Za družbo sv. Cirila in Metoda: G. Marica Svetkova v Ljubljani 3 K, katere je nabrala gđna Marijanica Lahajnerjeva v veseli družbi.
— G. Tereza Kranjec v Lozicah 6 K 40 v., nabrala v veseli družbi na svatbi pri Krušiču.
— Skupaj 9 K 40 v. — Živeli nabiralki in vsi darovalci in darovalke!

Za Prešernov spomenik: Gg. Begunjski narodnjaki 20 K (po g. J. Stergulcu) od čiste prebitke pri veselici dne 11. t. m. v Begunjah pri Cerknici. Odbor veselice se toplo zahvaljuje vsem došlim č. gostom, posebno gospodom „samcem z Rakeka in Cerknice“. Živeli!

Bratje Sokoli!

Pustni torek, dne 27. februarja
v društveni dvorani „Nar. doma“

velika maskarada.

Začetek ob 7. zvečer.

Vsa bratska narodna društva in člani vabi k prav obilni udeležbi z bratskim „Na zdar!“

Bratje Sokoli, ki ne pridejo maskirani, naj se udeležijo kolikor možno v društveni obleki. Odbor.

Poslano.*)

Neka zlobna duša razpošilja imenom pevskega društva „Ljubljana“ to društvo kompromitirajoča anonimna pisma. Odbor naproša tem potom vsakega, ki dobi tako pismo, naj vpošlje dotični izvirnik društvenemu odboru, ki hoče dotičnega nesramneža najti in proti njemu sodnijsko postopati.

Pevsko društvo „Ljubljana“.

V Ljubljani, dne 26. februarja 1900.

*) Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor določa zakon. (409)

Zahvala.

Podpisane družba odbor izreka vsem svojim blagim dobrotnikom za lepa darila, slav. orkestru kol. društva „Ilirija“ za izborni in neutrudljivo sviranje, njegovemu predsedniku g. Josipu Mačku za izkazano prijaznost, kakor tudi g. Tostiju za izborni postrežbo; istotako vsem, ki so pripomogli, da se je zabavni večer častno izvršil, svojo najiskrenejšo zahvalo.

Slovensko del. pevsko društvo „Zvon“.

Pri Ervinu Burdych-u, lekarju v Škofji
Lokl se dobiva (321-5)

ustna voda

z novim antiseptikom

katere je sestavil zobozdravnik dr. Rado Erjan, katera ohrani zobe zmiraj zdrave in bele, ter zamori vsako gnjilobo.

Steklenica, zadoščajoča za eno leto, stane 2 kroni, po pošti 2-05 kroni.

Dež. gledališče v Ljubljani.

Štev. 68. Dr. pr. 1006

V torek, dne 26. februarja 1900.

Začetek ob 7.5. uri popoldne.

Gospod Ign. Borštnik iz Zagreba kot gost.

Vrban Debeluhar.

Pustna gluma v petih dejanjih. Spisal Kotzebue. Režiser g. Rudolf Inemann.

Pri predstavi sodeluje orkester st. c. in kr. pih. polka Leopold II. št. 27.

Prihodnja predstava v petek, dne 2. marca 1900.

Prvikrat v sezoni: „Sin“. Rodbinska drama v štirih dejanjih, spisal E. Gangl.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 22. februarja: Meta Papež, posestnica, 65 let, Prečne ulice št. 8, vnetje sopil. — France Gorišek, krojačev sin, 16 mes., Streliške ulice št. 15, jetika.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306.2 m. Srednji zračni tlak 736.0 mm.

Februar	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C.	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah
24.	9. zvečer	740.7	4.8 sr. svzhod	jasno		0.0 mm
25.	7. zjutraj	741.6	-0.2 sl. jzhod	del. oblak.		0.0 mm
	2. popol.	740.1	14.7 sr. jzhod	jasno		0.0 mm
	9. zvečer	740.3	6.5 sr. jzhod	jasno		0.0 mm
26.	7. zjutraj	739.3	0.0 sr. svzhod	skoro jas.		0.0 mm
	2. popol.	736.8	14.6 sr. jzhod	skoro jas.		0.0 mm

Srednja temperatura sobote in nedelje 4.8° in 7.0°, normale: 0.7° in 0.8°.

Dunajska borza

dne 26. februarja 1900.

Skupni državni dolg v notah	99 K	55 h
Skupni državni dolg v srebru	99	50
Avstrijska zlata renta	98	75
Avstrijska krona renta 4%	99	50
Ogrska zlata renta 4%	98	55
Ogrska krona renta 4%	94	05
Avstro-ogrsko bančne delnice	125	90
Kreditne delnice	236	85
London vista	242	47
Nemški drž. bankovci za 100 mark	118	25
20 mark	23	64
20 frankov	19	26
Italijanski bankovci	89	80
C. kr. cekini	11	38

Zahvala.

Za izkazano srčno sočutje povodom bolezni in smrti naše ljube matere oziroma sestre in tete, gospe

Marije Marot

kakor tudi za obilno spremstvo drage ranjce k večnemu počitku izrekamo tem potom vsem sorodnikom, prijateljem in znancom svojo najiskrenejšo zahvalo.

Bog povrni vsem udeležencem njih ljubeznivost.

V Ljubljani 26. februarja 1900.

(408) Žalujejoči ostali.

Guberjev vrelec

Najbolje učinkujoča železo-arsenasta voda proti slabokrvnosti, ženskim boleznim, živčnim in kožnim boleznim itd. — Dobiva se v vseh prodajalnicah mineralnih vod, lekarnah in drogerijah
HENRIK MATTONI, Dunaj,
c. in kr. avstr. dvorni in komorni založnik.

Praktikant

v pisarno za vino- in lesotrstvo se takoj vsprejme.

Ponudbe naj se pošljejo do 1. marca t. l. na g. L. Fantini v Ljubljani. (407-1)

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. oktobra 1899. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga čez Trbiž. Ob 12. uri 5 m. po noči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal v Aussee, Solnograd; čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc, na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m. zjutraj osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solnograd, in praznikih v Linc. — Ob 11. uri 50 m. dopoldne osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 4. uri 2 m. popoldne osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Ljubno, čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genevo, Pariz; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevice, Plzenj, Marijine vane, Heb, Franzove vane, Karlove vane, Prago, Lipsko, Dunaj via Amstetten. — Proga v Novo mesto in v Kočevje. Osonni vlaki: Ob 6. uri 54 m. zjutraj, ob 1 uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 55 m. zvečer. — Prihod v Ljubljano juž. kol. Proga iz Trbiža. Ob 5. uri 46 m. zjutraj osonni vlak z Dunaja via Amstetten, Lipskega, Prago, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plzenja, Budejevic, Solnograda, Lince, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregence, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, Lienca, St. Mohorja, Pontabla. — Ob 4. uri 57 m. popoldne osonni vlak z Dunaja, Ljubna, Selzthala, Beljaka, Celovca, Franzensfesta Pontabla. — Ob 9. uri 6 m. zvečer osonni vlak z Dunaja, Solnograda, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. V oktobru in aprilu ob nedeljah in praznikih iz Lince. — Proga iz Movelga mesta in Kočevja. Osonni vlaki: Ob 8. uri in 21 m. zjutraj, ob 2. uri 32 m. popoldne in ob 8. uri 48 m. zvečer. — Odhod iz Ljubljane juž. kol. v Kamnik. Ob 7. uri 23 m. zjutraj, ob 2. uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 50 m. zvečer. — Prihod v Ljubljano juž. kol. iz Kamnika. Ob 6. uri 56 m. zjutraj, ob 11. uri 8 m. popoldne, ob 6. uri 10 m. zvečer. (4)

Njegova Svetost Papež LEON XIII.

sporočil je po svojem zdravniku prof. dr. Lapponiju gosp. lekarju G. PICCOLI-JU v Ljubljani srčno zahvalo za priposlano Mu stekleničice

tinkture za želodec

ter mu je z diplomom od dne 27. novembra 1897 podelil naslov „dvorni založnik Njegove Svetosti“ s pravico, da sme nositi v svoji firmi z naslovom vred tudi grb Njegove Svetosti

Omenjeni zdravnik kakor tudi mnogi drugi glasoviti profesorji in doktorji pripisujejo Piccolijevo želodčno tinkturo, katera krepi želodec, povečuje tek, pospešuje prebavljanje in telesno odprtje. Naročbe s povzetjem sprejema in odpošila točno (582-17)

G. PICCOLI, lekar

„Pri Angelju“ v Ljubljani, Dunajska cesta.

Tinktura za želodec pošilja lastnik po 12 stekleničic za gl. 1.26 av. vred., po 24 stekleničic za gl. 2.40, po 35 stekleničic za gl. 3.50, po 70 stekleničic za gl. 6.50. Poštni paket, ki ne tehta preko 5 kl. po 110 stekleničic za gl. 10.30. Poštnino mora plačati naročitelj sam.

Glavna slovenska

hranilnica in posojilnica

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

pisarna: na Kongresnem trgu št. 14, Souvanova hiša, v Ljubljani

sprejema in izplačuje hranilne vloge in

obrestuje po 4½% od dne vložitve do dne vzdige

brez odbitka in brez odpovedi.

Hranilne vloge dobrodelnih, občekoristnih zavodov in vseh slovenskih društev, kakor tudi delavcev in poslov cele dežele se obrestujejo po 5%.

Hranilnične knjižice se sprejemajo kot gotovina, ne da bi se obrestovanje pretrgalo. (410-1)

Dr. M. Hudnik, predsednik.

!Prvi kranjski konjak iz dolenskih vin!

Odlikovan za svoja vina in konjak pri dunajski jubilejski razstavi 1898. leta. (211-2)

Podpisane priporoča svojo zalogo pristnega dobro obležanega

konjaka iz dolenskih vin

s steklenicah, nadalje svojo zalogo dobrih, pristnih in starih dolenskih vin iz američanskih cepljenih in starih trt

Opozarja se na ter pelinkovca. užgani probek!

A. I. Wutscher

Brezovica, Št. Jernej, Dolensko.

Dobiva se pri g. J. Praunsseis-u v Ljubljani.

!Brinovec in slivovec v steklenicah!

Američansko trtnice!!!

Kosilo in večerja

diši najboljšje, ko puhté na mizi testenine iz Prve kranjske tovarne testenin Žnidaršič & Valenčič Lir. Bistrice.

Zahtevajte jih po vseh prodajalnicah jestvin. (2029-17)